

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань економічної політики

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел. 255-91-07

№ 04-16/18-754 (4202)

" 28 " жовтня 2017 р.

Гелевері Ользі

На електронну петицію від 11.09.2017

За дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України І.В. Геращенко від 22.12.2017 в Комітеті з питань економічної політики розглянуто електронну петицію, що не набрала необхідної кількості голосів, щодо законодавчого посилення відповідальності підприємств, які займаються переробкою та реалізацією металобрухту, опублікованої 11.09.2017 за авторством Гелевері О., та повідомляємо наступне.

Згідно Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання» від 04.12.2014 №22-VIII, відповідно до предметів відання комітетів, керівництвом Верховної Ради України визначено Комітет з питань економічної політики головним з підготовки і попереднього розгляду проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про металобрухт» (щодо операцій з металобрухтом) внесений народним депутатом України Бондарем В.В. (реєстр. №3572 від 01.12.2015 – далі *законопроект №3572*) та проекту Закону про внесення змін до

деяких законодавчих актів України (стосовно операцій з металобрухтом) внесений народними депутатами України Лук'янчуком Р.В., Усовим К.Г., Мороко Ю.М. (реєстр. №3664 від 17.12.2015 – далі **законопроект №3664**).

Відповідно до Додатка до Постанови Верховної Ради України «Про порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України восьмого скликання» №2149-VIII від 03.10.2017 згадані законопроекти включені до розділу 2 – «Питання, які доручається підготувати і доопрацювати для розгляду на сесії».

Згідно з пояснювальною запискою, прийняття **законопроекту №3572** сприятиме збереженню позитивних тенденцій як у процесі здійснення операцій з металобрухтом, так і в цілому – подальшому розвитку цієї галузі підприємництва, підвищенню ефективності та збільшенню обсягів виробництва на металургійних підприємствах, впорядкує діяльність із заготівлі металобрухту у населення та сприятиме її легалізації.

Законопроект №3572 не підтримується Кабінетом Міністрів України з таких підстав.

Законопроект №3572 пропонується змінити вимоги до оформлення прийому побутового металобрухту від фізичних осіб, а саме дозволити у випадку здачі металобрухту на суму, яка не перевищує 50 тис. гривень, приймання брухту без пред'явлення документа, який засвідчує особу, та без оформлення відповідного запису в книзі обліку розрахункових операцій, за умови приймання металобрухту спеціалізованим металургійним підприємством з кількістю працюючих не менше 250 чоловік, а приймання побутового металобрухту від фізичних осіб на суму 50 тис. гривень і більше повинно здійснюватися з пред'явленням документа, який засвідчує особу, будь-якими суб'єктами господарювання, які здійснюють операції з металобрухтом.

Запропоновані **законопроект №3572** зміни не узгоджуються із частиною першою статті 4 Закону України «Про металобрухт», відповідно до якої операції з металобрухтом здійснюються як спеціалізованими, так і спеціалізованими металургійними переробними підприємствами, а також їх приймальними пунктами.

Абзацами дванадцятим та сімнадцятим статті 1 Закону України «Про металобрухт» встановлені конкретні вимоги до спеціалізованих підприємств, які здійснюють операції з металобрухтом, та спеціалізованих металургійних переробних підприємств.

При цьому згідно з частиною дванадцятою статті 4 Закону України «Про металобрухт» оформлення документів, що засвідчують набуття права власності на металобрухт, та актів приймання металобрухту є обов'язковим.

Таким чином, Закон України «Про металобрухт» чітко визначає вимоги до суб'єктів господарювання, які здійснюють операції з металобрухтом, та не містить будь-яких обмежень щодо проведення ними операцій з огляду на кількість працюючих на цих підприємствах.

Крім того, відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Реалізація **законопроекту №3572** призведе до неподання податковими агентами - металургійними підприємствами податкового розрахунку про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб у разі виплати доходу фізичній особі у сумі не більше 50 тис. гривень від здачі побутового металобрухту. Як наслідок, податкові органи не зможуть повного мірою забезпечити контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування і сплати податку із цього виду доходів та військового збору, що призведе до втрат місцевих та державного бюджетів.

Суб'єктом законодавчої ініціативи не надано відповідних фінансово-економічних розрахунків до **законопроекту №3572** та пропозицій щодо внесення змін до законодавчих актів України про скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, що не відповідає вимогам статті 27 Бюджетного кодексу України.

У **законопроекті №3572** виявлено корупціогенні фактори - проект акта не відповідає вимогам антикорупційного законодавства (рішення Комітету з питань запобігання і протидії корупції від 16 березня 2016 року, протокол № 66).

Корупціогенним фактором у даному проекті нормативно-правового акта є наявність ризиків приймання побутового металобрухту від фізичних осіб на суму яка не перевищує 50 тисяч гривень без пред'явлення документа, який засвідчує особу, з оформленням відповідного запису в Книзі обліку розрахункових операцій за умови приймання металобрухту спеціалізованим металургійним підприємством з кількістю працюючих не менше 250 чоловік. Зазначені нововведення можуть створити не рівні умови на ринку металобрухту для різних суб'єктів. Так, саме ця норма може дозволити великим та середнім металургійним підприємствам обходити діючу вимогу щодо документального оформлення приймання металобрухту, адже великі партії можна буде розділити на партії до 50 тисяч гривень кожна та не оформлювати належним чином (не пред'являти документи).

Фактично, безконтрольність зі сторони державних органів влади, можливість домовитись «на місцях» з посадовими особами металургійних підприємств створить умови для здійснення корупційних дій та виникнення корупціогенних відносин у даній галузі.

Слід зазначити, що вилучення норми щодо обов'язковості пред'явлення документу, який засвідчує особу, може створити ризики можливого розширення чорного ринку металобрухту в Україні. Особи, які нелегально займаються збором і здачею металобрухту, отримують можливість для зловживань, оскільки їх складніше буде ідентифікувати.

Крім того, на сьогодні відсутні чіткі критерії віднесення металобрухту до «промислового» та «побутового», зважаючи на втрату чинності постановою КМУ від 15.09.1999 № 1696 «Про затвердження переліку видів побутового металобрухту», що створює передумови для зловживань.

Разом з тим, запропонована законодавча ініціатива суперечить діючій нормі частини 12 статті 4 Закону України «Про металобрухт», відповідно до якої

оформлення документів, що засвідчують набуття права власності на металобрухт, та актів приймання металобрухту є обов'язковим.

Суперечність між вказаними нормами обов'язково призведе до тлумачення за «ситуацією» і надасть можливість контролюючим органам зловживати.

Ураховуючи викладене та з метою усунення корупціогенного фактору Комітет з питань запобігання і протидії корупції пропонує **законопроект №3572** відхилити.

Метою **законопроекту №3664**, згідно пояснювальної записки, визначено встановлення законодавчих вимог у сфері здійснення операцій з металобрухтом, які регламентують прийняття кольорових металів, особливо у фізичних осіб, та встановлення відповідальності за порушення цих вимог.

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України надала зауваження до **законопроекту №3664** та запропонувала опрацювати законопроект в частині визначення можливості здавання фізичними особами кабелю з вмістом кольорових (дорогоцінних) металів.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації висловила позицію про доцільність його прийняття та надала зауваження стосовно необхідності приведення термінів запропонованих у **законопроекті №3664** у відповідність до інших законодавчих актів.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України надало зауваження до **законопроекту №3664**, в тому числі про те, що запропонованих проектом санкціях ст. 188 КК йдеться лише про такий основний вид покарання, як позбавлення волі на певний строк (максимальний - до десяти років). Такі кримінально-правові санкції не є співмірними з рівнем суспільної небезпечності вчинюваних діянь. Принагідно зауважимо, що у ст. 185 КК найсуворіше покарання у виді позбавлення волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна передбачене за крадіжку, вчинену в особливо великих розмірах (яка в шістьсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення злочину) або організованою

групою (див. частину 5 та примітку 4 до ст. 185 КК).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України зазначає, що ефективність покарання залежить не лише від суворості санкції кримінально-правової норми, а й від спроможності правоохоронних органів не допустити безкарності злочинних діянь. Саме безкарність (а не м'якість покарань, які призначаються судами за вчинення відповідного злочину) є у даному разі тим підґрунтям, на якому формується і поширюється поведінка, спрямована на невиконання рішень судів

У висновку Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції зазначено, що **законопроект №3664** відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Законопроект №3664 не підтримується Кабінетом Міністрів з таких підстав.

Законопроект №3664 пропонується внести зміни до статті 4 Закону України «Про металобрухт», якими, зокрема, встановити вимогу щодо заборони приймання мідного кабелю, проводу, кабельної продукції із вмістом міді незалежно від їх зовнішнього вигляду та стану у фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання.

Також **законопроект №3664** пропонується внести зміни до статті 188 Кримінального кодексу України (далі - Кодекс), якими встановити відповідальність за крадіжку телекомунікаційного обладнання.

Запропоновані зміни не узгоджуються з частиною десятою статті 4 Закону України «Про металобрухт» (далі - Закон), відповідно до якої збирання, заготівля, переробка, реалізація промислового металобрухту фізичними особами забороняються.

При цьому згідно з частиною восьмою статті 4 Закону приймання побутового металобрухту від фізичних осіб дозволяється лише у разі пред'явлення ними документа, який засвідчує особу, та обов'язково оформляється актом приймання.

Відповідно до частини дванадцятої статті 4 Закону оформлення документів,

що засвідчують набуття права власності на металобрухт, та актів приймання металобрухту є обов'язковим.

Таким чином, Закон чітко визначає вимоги до суб'єктів господарювання, які здійснюють операції з металобрухтом, щодо оформлення приймання від фізичних осіб металобрухту, зокрема кольорового, та не потребує додаткового врегулювання.

Слід звернути увагу, що діяння, які визначені статтею 188 «Викрадення шляхом демонтажу та іншим засобом електричних мереж, кабельних ліній зв'язку та їх обладнання» Кодексу (в редакції станом на 1 жовтня 2008 р.), були декриміналізовані Законом України від 15 квітня 2008 р. № 270-VI «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності», який розроблено з метою гуманізації кримінального законодавства на виконання зобов'язань України перед Радою Європи у зв'язку з тим, що охорона відносин, на які спрямована їх дія, цілком можлива за рахунок інших статей (частин статей) Кодексу.

Зокрема, статтею 185 розділу VI «Злочини проти власності» Кодексу передбачено відповідальність за крадіжку, санкції за вчинення якої залежно від наявності кваліфікуючих ознак передбачають, зокрема, покарання у виді позбавлення волі на строк до 12 років з конфіскацією майна.

Наведені санкції статті 185 Кодексу порівняно із запропонованими законопроектом санкціями статті 188 Кодексу більш суворіші, а тому дають можливість повною мірою забезпечити захист суспільних відносин у сфері власності, у тому числі відносин, пов'язаних з викраденням кабельно-проводової продукції, що містить кольоровий метал.

Міністерство юстиції України надало зауваження до **законопроекту №3664**, в тому числі зазначило, що санкції статті 185 КК України порівняно із запропонованими **законопроектом №3664** санкціями статті 188 КК України є суворішими, а тому дозволяють на сьогодні повною мірою забезпечити захист суспільних відносин у сфері власності, в тому числі і пов'язаних з викраденням

кабельно-проводової продукції з кольорового металу.

Міністерство внутрішніх справ України висловило позицію про те, що **законопроект №3664** потребує доопрацювання, зокрема у зв'язку з тим, що прийняття запропонованих законопроектом змін може призвести до конкуренції норм під час кваліфікації вчинених правопорушень.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначає, що реалізація **законопроекту №3664** не потребуватиме додаткових коштів з державного бюджету. Однак, у разі виявлення відповідних правопорушень практичне застосування такої законодавчої ініціативи може призвести до збільшення видатків державного бюджету на утримання засуджених та збільшення доходів державного бюджету щодо коштів від реалізації конфіскованого майна.

Станом на 28.12.2017 **законопроекти №3572 та №3664**, зважаючи на велику кількість пропозицій та зауважень, опрацьовуються в Комітеті.

Ваше звернення, щодо негайного посилення вимог до «металобрухтового бізнесу» було надіслано народним депутатам України - членам Комітету засобами електронної пошти для ознайомлення з викладеними аргументами.

Голова Комітету

А. Іванчук